

Domov Pod Lipami Smečno

poskytovatel sociálních služeb

Číslo 110.

červen 2019

Zámecké listy

Otto Wichterle

Otto Wichterle, český chemik, vynálezce měkkých kontaktních čoček, zakladatel Ústavu makromolekulární chemie ČSAV v Praze a dlouholetý profesor Vysoké školy chemickotechnologické, se narodil 27. října 1913 v Prostějově.

Wichterle vystudoval prostějovské gymnázium, pak pokračuje ve studiích na chemické fakultě pražského Českého vysokého učení technického (ČVUT) – zde pak působí po absolutoriu (doktorát získává v roce 1936) jako odborný asistent (u profesora Votočka), kde pracoval až do zavření vysokých škol v roce 1939. Od roku 1940 byl zaměstnán v Baťově výzkumném ústavu ve Zlíně, kde vedl pracovní skupinu, zabývající se výzkumem polyamidů. Vypracoval technologii výroby kaprolaktamu a již v roce 1941 připravoval ve své laboratoři vlákna polyamidu, která byla možno spřádat. Po řadě komplikací souvisejících s utajením před německými okupanty a poté s problémy poválečného průmyslu, byla průmyslová výroba těchto polyamidů s označením Silon zahájena až za deset let. V roce 1945 se O.

Wichterle vrátil na VŠCHT, kde dokončil habilitační řízení v oboru organické chemie, které přerušilo uzavření vysokých škol v roce 1939 a začal přednášet obecnou a anorganickou chemii. Napsal učebnici anorganické chemie, která v pojetí předbílala svou dobu. Dále napsal německou a českou učebnici organické chemie.

Jak Otto Wichterle vynalezl kontaktní čočky?

Od roku 1952 se zde začal zabývat syntézou síťovaných hydrofilních gelů, které vodou bobtnají, s cílem najít vhodný materiál pro oční implantáty. Podařilo se zde připravit poly-hydroxyethylmethakrylátový (HEMA) gel, který pohlcoval až 40 procent vody, měl vhodné mechanické vlastnosti a byl průhledný. Při politické čistce, kterou provedlo v roce 1958 komunistické vedení VŠCHT, byl profesor Wichterle, spolu s řadou dalších vynikajících učitelů, ze školy vyhozen. Výzkum nitroočních čoček na VŠCHT byl zlikvidován. V roce 1957 proběhlo v Praze mezinárodní sympozium o makromolekulární chemii, které vedení státu přesvědčilo o potřebě zřízení pracoviště zaměřeného na výzkum syntetických polymerů.

Ředitelem v roce 1958 vzniklého Ústavu makromolekulární chemie Československé akademie věd byl jmenován profesor Wichterle.

Rozhodující pokusy se zpracováním hydrogelů do vhodného tvaru oční kontaktní čočky proto provedl profesor Wichterle doma. Na vánoce 1961 si sestavil pomocí dětské kovové stavebnice Merkur první prototyp odstředivého odlévacího zařízení, které poháněl dynamem z jízdniho kola, zapojeným na zvonkový transformátor. Na něm odlil první čtyři velmi pravidelné čočky, které nedráždily oko. Za několik let se sen o nápravě oční vady, který poprvé popsal v roce 1508 Leonardo da Vinci a který k realizaci dovedl profesor Otto Wichterle, rozšířil do celého světa. Dnes užívá kontaktní čočky, které lze rychle a jednoduše aplikovat, asi 100 000 000 obyvatel naší planety.

Wichterle vs. prodej patentu na výrobu měkkých čoček

Konflikty s vládnoucí mocí, kdy režim bez Wichterleho vědomí odprodává patent na výrobu měkkých kontaktních čoček do zahraničí (za zlomek jeho skutečné hodnoty), jeho aktivní občanské postoje v období tzv. pražského jara a brzy po něm (Wichterle přidává svůj podpis pod 2000 slov a při svém vystoupení v parlamentu otevřeně kritizuje postup vládnoucí moci po okupaci země vojsky Varšavské smlouvy v srpnu roku 1968) pak vedou k tomu, že je na počátku husákovské normalizace v roce 1970 zbaven všech

svých vedoucích postů. V roce 1990 byl profesor Otto Wichterle, člen mezinárodních společností, držitel řady zahraničních cen a čestný doktor zahraničních univerzit, autor více než dvou set odborných publikací, a přes 150 vynálezů a patentů, zvolen předsedou Československé akademie věd a tuto funkci vykonával až do rozdělení Československa v roce 1993. V roce 1993 byla jedna z planetek naší sluneční soustavy pojmenována Wichterle.

Otto Wichterle, největší osobnost československé chemie v období po druhé světové válce a vědec, díky němuž jsou dnes široce dostupné a levné měkké (hydrofilní) kontaktní čočky, umírá 18. srpna roku 1998.

Plánované akce na měsíc červen

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

- festival „Smečenská Lyra“
- Návštěva „Sociálně terapeutické dílny“ – Zahrada Kladno
- Výlety do okolních měst – Kladno, Slaný za účelem zprostředkování nákupů, posezení v cukrárně, restauraci, apod.
- Výlet do Bíliny za účelem upevnování rodinných vztahů
- Návštěva skupiny – „DUO JAROSLAV“
- Zaměstnávání klientů v AP&P, aktivizace klientů dle programu
- Návštěva pedikérky v zařízení
- Oslava svátků a narozenin
- Rekreační pobyt – rekreační středisko Prosaz - Líchovy
- Příjemně strávené odpoledne se psem, za doprovodu paní Chaloupkové
- Setkání s klienty
- Měsíční individuální posezení
- Plnění individuálních plánů
- Upevnování sociálních dovedností v rámci sociálního učení – individuální nákupy ve Smečně (dle přání klientů), posezení v cukrárně či restauraci

Seznam akcí za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

- Výlet do Kladna (Zahrady) spojen s návštěvou sociálně terapeutických dílen
- Slánský tuplák
- Smečenská Lyra
- Rekreace všech CHB – Chvojkovský mlýn

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO SENIORY“

- Cestománie
- Cvičení pro seniory
- Sportovní hry Kladno - Kloze
- Výlet s paní Vaňkovou na Smečenský zámek

Květnové akce za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

Dvoudenní turnaj v BOCCE

Abychom sportovně moc nezaháleli, tak jsme přijali srdečné pozvání z Centra sociálních služeb Tloskov. To znamená, že ve dnech 15. a 16. května 2019 se čtyři uživatelé z Domova pro osoby se zdravotním postižením vypravili do Tloskova s cílem reprezentovat Domov Pod Lipami Smečno.

Do programu byl zahrnut nejen turnaj v BOCCE, ale také diskotéka, společné grilování a následně doprovodný kondiční program na venkovním hřišti. Ačkoliv čtyřčlenný tým z našeho zařízení nevybojoval žádnou medaili, všichni si to náramně užili, neboť v příjemném prostředí se sešli se svými kamarády, popřípadě získali prostor k navázání nových vztahů. Za celý tým naší organizace patří celému čtyřčlennému družstvu velký dík.

za poskytovanou službu – DOZP

Květnové akce za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

1. května – jsme se vydali na společnou sváteční kávu ke kamarádům v Hřebči. Ráno jsme vydatně posnídali a procházkou došli na autobusové nádraží, odkud nám jel autobus, V Kladně jsme měli třičtvrtě hodinky na přestup MHD rovnou do Hřebče, kterou jsme si zkrátili svačinou, kterou jsme si sebou vzali na cestu. Nežli jsme se nadáli, už jsme seděli u kamarádů, kteří nejen, že nás pohostili kávu a domácím pečením, ale měli pro nás i polévku a segedínský guláš s knedlíkem. Čas odměřený na naši návštěvu rychle utekl a stejnou cestou, jako jsme přijeli, jsme se vydali i zpět. Počasí, ač chladné, nás přeci jen vyslyšelo a za celou dobu jsme ani jednou nezmokli. Příště musíme zase kamarády pozvat k nám do Slaného.

Farma HEDECKO

13. května jsme se vypravili na koňskou farmu Hedecko, která se nachází v okrese Rakovník. Dopravu jsme si zajistili služebním autem. Kolem desáté hodiny jsme byli na místě. Majitel farmy nás vřele přivítal a v doprovodu průvodce jsme se vydali na prohlídku farmy. První zastávka byla u voliér s drůbeží a následovaly ovce a kozy. Poté jsme navštívili maštal, kde byli ustájeni závodní koně. Ostatní koně, kteří slouží k projížďkám byli ve výběhu. Prohlédli jsme si i stáje pro krávy a prasata, pochovali malé králíčky a krmili kozy tvrdým chlebem. Všechna zvířata na farmě jsme si pěkně vyfotili. V místní malé hospůdce jsme si dali výtečnou horkou čokoládu se šlehačkou. Z farmy jsme odjeli do nedalekých Kralovic a zašli na oběd. Většina si z jídelníčku vybrala vepřové výpečky s bramborovým knedlíkem. Po chutném obědě jsme se vydali na cestu domů. Výlet se všem moc líbil.

Opékání špekáčků ve Přelíci

V sobotu 18. května se konečně trochu vyčasilo a my hned využili možnosti nahradit pálení čarodějnic. Po rychlé domluvě jsme se sešli v CHB ve Přelíci k opékání špekáčků. Celé odpoledne jsme seděli na zahradě, kde jsme si opekli špekáčky, popili kávu a společně si zazpívali s harmonikou. Radost

měla i Sára, která kolem nás stále poskakovala a podařilo se jí sebrat i jeden špekáček. Společných posezení není nikdy dost, a proto se všichni těší na další.

HUSITSKÉ SLAVNOSTI

Po loňských Městských slavnostech v duchu první republiky se letos slavnosti vrátily k době husitské. Na Masarykově náměstí, byl bohatý program již od pátku – dobové vojenské ležení, soutěže a hry pro děti. My jsme se, ale zúčastnily až v sobotu od 10:30- kdy byl slavnostní průvod hostů a účinkujících na Masarykovo náměstí, pokračovala gotická hudba, turnaje rytířů, kejklíř Vítek, taneční skupiny.

Zašli jsme si i na společný oběd do restaurace, dali si zmrzlinu v cukrárně. Vstup na slavnosti byl tradičně zdarma! Byl to velice vydařený den a všem se nám velice líbil.

15. 5. 2019 jsme uskutečnili výlet k Husově skále do Knovíze, podívat se na zajímavé seskupení skal. Jedná se o celkem tři skalnaté útvary. Dva jsou viditelné při pohledu shora, třetí je nižší a je vidět pouze při pohledu zespoda. Mezi lidmi koluje legenda, že se tento pískovcový útvar při cestě kolem zalíbil Mistru Janu Husovi. Prikázal zastavit, svolal místní obyvatele a kázal. Místní lidé umístili na nejvyšším vrcholu skály desku s jeho jménem. Bohužel je pro nás nemožné na tuto skálu vylézt. Výstup je náročný a jen na vlastní nebezpečí... škoda. Připadali jsme si jako v jiné zemi, široko daleko takový útvar není. Prý je odtud vidět nejkrásnější východ slunce. Klientka A. Š. si vše prošla a pěkně nafotila. Ten den byl sice chladný, ale nám to nevadilo, dobře jsme se oblékli. Výlet jsme zakončili dobrým obědem v restauraci „Na mýtince“.

Květnové akce za službu,, DOMOV PRO SENIORY“

Tvořivý workshop s paní Gabrielou

Ještě se mezi námi najdou hodní lidé, kteří chtějí udělat něco nezištně, rádi, prostě jen tak. Taková je paní Gabriela, která je naším novým dobrovolníkem. Přijela jedno čtvrtední odpoledne se spoustou materiálu na výrobu

podkoviček pro štěstí. Akce se konala v kulturní místnosti na 3. oddělení, přišlo tolik lidí, že sestřičky musely přinést stoly navíc. Naučili jsme se ubrouskovou techniku, každý podle svého vkusu nalepil různé dekorační korálky, andělíčky, kytičky atd... a svůj výrobek si poté odnesl na pokoj. Čekáme, s jakým novým nápadem přijede paní Gabriela příště.

**Blahopřejeme Všem
klientům k životnímu jubileu**

